

INFORMATOR

NSPRV

BESPLATAN
PRIMERAK

sindiso@sbb.rs
www.nsprv.org.rs
www.srpss.org.rs

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 9 • NOVEMBAR 2015 • BROJ 102

ДРУШТВО СРПСКЕ СЛОВЕСНОСТИ – ПРВО НАУЧНО ДРУШТВО У СРБИЈИ

Јован Стерија Поповић и Атанасије Николић, желели су да се „ по примеру други просвештени држава једно друштво учени људи заведе“, па су око те идеје окупили најпознатија имена тадашње српске

науке и писмености са циљем „ширења наука на српском језику и усавршавање српског народног језика“.

(Насиџавак њексиџа на сџир. 2)

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА „ДР ЂОРЂА НАТОШЕВИЋ“

Признање које носи име др Ђорђа Натосевића једног од првих српских педагога и оснивача учитељских школа у више градова, као аутентично војвођанско признање које се додељује најуспешнијим васпитно-образовним установама и просветним радницима, додељено је 9. новембра у Покрајинској влади. Добитницима за школску 2014/2015. годину, за изузетне

доприносе и резултате у пракси, уручили су покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице Михаљ Ђилаш и председница Одбора за доделу признања др Оливера Гајић, редовна професорка Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду.

(Насиџавак њексиџа на сџир. 3)

ПРИЗНАЊЕ „АВРАМ МРАЗОВИЋ“ СУЗАНИ СЕКУЛИЋ

Признање „Аврам Мразовић“ установљено је Одлуком Скупштине града Сомбора и додељује се просветним радницима из установа образовања са територије града Сомбора. На Конкурс за доделу признања пријављено је пет предлога, а Комисија је после детаљно прегледаних пријава и пратеће документације и у складу са критеријумима за доделу признања, једногласно донела одлуку да признање „Аврам Мразовић“ за 2015. годину припадне Сузани Секулић, наставници српског језика у ОШ „Аврам Мразовић“ Сомбор.

У програму приређеном поводом Дана просветних радника и доделе признања „Аврам Мразовић“,

наведено је да је 8. новембар узет као датум обележавања Дана просветних радника Србије, јер се верује да је на тај дан рођен Вук Караџић. Говорило се и о сомборским просветитељима, преваходно Авраму Мразовићу, оснивачу најстарије српске школе за стручно оспособљавање учитеља. Мразовић је био Сомборац и пореклом и рођењем, али и животним деловањем. Био је привржен граду и српском роду и оставио је дубок траг у просветно-књижевној историји свог времена, што је Град определило да награда која ће се додељивати просветним радницима, носи његово име.

(Насиџавак њексиџа на сџир. 3)

ЈЕДИНО У СРБИЈИ СМАЊЕНЕ ПЛАТЕ ПРОСВЕТАРИМА!

Србија је једина земља у Европи у којој је забележено смањење плата просветара у основним и средњим школама за више од један одсто у периоду 2014-2015. година, наведено је у најновијој студији Европске комисије „Плате и примања учитеља и директора школа у Европи 2014/15“. Подсећамо да су у појединим школама у Србији наставницима и додатно смањене плате пошто су одбили да прекину штрајк после потписивања новог колективног

уговора. Према студији Европске комисије, у већини земља Европе учитељске и наставничке плате су порасле у поређењу са школском 2013/2014. годином, а у складу са платним реформама и порастом трошкова живота. Пораст плата у Европи је уследио након претходног периода смањивања плата просветара због економске кризе.

(Насиџавак њексиџа на сџир. 6)

ПКУ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У УСТАНОВАМА СТУДЕНТСКОГ СТАНДАРДА

Министар просвете, науке и технолошког развоја Срђан Вербић и представници синдиката образовања потписали су 16. новембра у Министарству Посебан колективни уговор за запослене у установама студентског стандарда чије је оснивач Република Србија. Посебним колективним уговором побољшавају се услови рада и уређују права и обавезе и одговорност из радног односа запослених у установа студентског стандарда, наводи се у саопштењу министарства просвете. Вербић је том приликом рекао ће у сарадњи са синдикатима, Министарство наставити да унапређују положај запослених.

Посебним колективним уговором побољшавају се услови рада и уређују права и обавезе и одговорност из радног односа запослених у установа студентског стандарда. Министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић рекао је да ће у сарадњи са синдикатима наставити да унапређују положај запослених.

(Насиџавак њексиџа на сџир. 9)

У овом броју можете још читати:

ИЗ ИСТОРИЈЕ ОБРАЗОВАЊА	стр. 2
УЧЕНИЦИ „УСКОЧИЛИ У НАСТАВНИЧКЕ ЦИПЕЛЕ“	стр. 4
НАСТАВНИЦИМА „НАГРАДЕ ЗА ЖИВОТНО ДЕЛО“	стр. 4
БРАЈКОВИЋ ОСПОРАВА УЈЕДИЊЕЊЕ НСПРВ И ФБОШ!	стр. 5
НУДЕ „ПОМОЋ“, А КРАДУ НАС НА ДРУГОЈ СТРАНИ!	стр. 6
УСКОРО НОВЕ ПРОМЕНЕ У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ	стр. 7
НАСТАВНИЦИ ЖРТВЕ ПАРТИЈСКЕ КОМБИНАТОРИКЕ	стр. 7
НАСТАВНИЦИ	стр. 8
УСПАВАНИ СИНДИКАТИ ПРОСВЕТЕ	стр. 8
ВУЧИЋ: КО НЕЋЕ ПОМОЋ НЕКА ЈЕ ВРАТИ!	стр. 9
(НЕ)ЈЕДНАК ТРЕТМАН СВИХ ЗАПОСЛЕНИХ	стр. 9
КРИЗА ДРМА РЕГИОН: ПРОСЕЧНА ЗАРАДА ПАЛА 1,6 ОДСТО	стр. 10
ПРАВНИЦИ ОДГОВАРАЈУ	стр. 11
ПАМЕТНИ САТОВИ УМЕСТО „ПУШКИЦА“	стр. 12
НЕ ПОШТУЈУ РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ У ШКОЛАМА	стр. 12

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА „ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ“

(Наставак са стр. 1)

Признање које носи име др Ђорђа НАТОШЕВИЋА, просветног радника, једног од првих српских педагога и оснивача учитељских школа у више градова, као аутентично војвођанско признање које се додељује најуспешнијим васпитно-образовним установама и просветним радницима, додељено је 9. новембра у Покрајинској влади. Добитницима за школску 2014/2015. годину, за изузетне доприносе и резултате у пракси, уручили су потпредседник Покрајинске владе и покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице Михаљ Њилаш и председница Одбора за доделу признања др Оливера Гајић, редовна професорка Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду.

Одбор за доделу признања, које се састоји од плакете, повеље и новчане награде, једногласно је одлучио га додели Предшколској установи „Наши бисери“ из Кањиже, Основној школи „Светозар Марковић Тоза“ у Новом Саду, Основној школи „Здравко Гложански“ у Бечеју, Вери Стојшић-Гашпаровски, наставници разредне наставе у Основној школи „Јован Јовановић Змај“ у Сремској Каменици и Милану Драгосавцу, наставнику техничког и информатичког образовања у Основној школи „Ђура Јакшић“ у Кикинди.

Честитајући добитницима на престижном признању, Михаљ Њилаш је рекао: „Наша Покрајина већ 18. пут улази у тежак посао да сагледа у целој Војводини, које су образовне установе биле најквалитетније у протекле две године, шта су постигли и који су то резултати који се могу ценити као битни за ову награ-

ду. Након окончања конкурса, Одбор за доделу награде „Натошевић“ квалитетно је урадио посао и доделио овогодишња признања“. Поред тога, покрајински секретар за образовање честитао је и Дан просветних радника свим радницима у просвети у целој Војводини, пожелавши им успех у, како је рекао, напорном и тешком послу.

Председница одбора за доделу признања проф. др Оливера Гајић је рекла да је ова награда чак и нешто више од самог чина одавања признања. „То је, пре свега, и афирмација, на најбољи могући начин, васпитно-образовне и педагошке делатности и доприноси у великој мери угледу професије просветног радника. У данашњем времену, управо образовне вредности, интелектуални потенцијали, стваралаштво, критичко мишљење, треба да буду на самом врху вредносне лествице и да представљају онај најзначајнији и најмоћнији развојни покретач сваког друштва“, рекла је др Оливера Гајић.

Предшколска установа „Наши бисери“ из Кањиже уписала се на листу добитника признања „Др Ђорђе НАТОШЕВИЋ“ због изузетних резултата у раду у којем се види примена савремених метода рада, примена многих едукативних програма, због прекограничне сарадње, прихватања и неговања различитости, високог степена толеранције и дијалога. Основна школа „Светозар Марковић Тоза“ из Новог Сада признање је добила јер је пример модерне, добро уређене и организоване школе, која је изашла из оквира школе са само добром наставном праксом и прерасла у школу, где су савремени наставни пројекти свакодневица.

Основној школи „Здравко Гложански“ у

Бечеју признање је додељено јер је то школа у којој речи: толеранција, међкултурална сарадња и инклузивно образовање, свестрано ангажовање ученика, нису само обичне фразе, већ су кроз свакодневни рад добиле пуни смисао. У овој школи истовремено се ради на подизању нивоа наставе и стручном усавршавању наставника.

Вери Стојшић-Гашпаровски, наставници разредне наставе у Основној школи „Јован Јовановић Змај“ у Сремској Каменици, додељено је признање због постигнутих изванредних резултата у области основног образовања и васпитања у нижим разредима основне школе, као и промовисања педагошке науке у стручним и ширим круговима.

Признање „Др Ђорђе НАТОШЕВИЋ“ додељено је и Милану Драгосавцу, наставнику техничког и информатичког образовања у Основној школи „Ђура Јакшић“ у Кикинди, због примене савремених метода и облика рада, образовних иновација у наставном процесу, посебно због истакнутог рада са даровитим ученицима.

СУЗАНИ СЕКУЛИЋ ПРИЗНАЊЕ „АВРАМ МРАЗОВИЋ“

(Наставак са стр. 1)

Добитница признања „Аврам Мразовић“, за значајан допринос унапређењу образовања и васпитања, за 2015. годину је Сузана Секулић, наставница српског језика у Основној школи „Аврам Мразовић“ у Сомбору. Признање наставници Секулић, је уручио градоначелник Сомбора Саша Тодоровић на свечаности приређеној у сали Скупштине града, 8. новембра, односно на дан који се у Србији обележава као Дан просветних радника.

Градоначелник Тодоровић је наставницима упутио честитке за њихов дан и нагласио да „просветаре и њихов рад често не разумеју.“ „Први пут у Сомбору и његовој богатој историји десило се да људи који одлучују о важним стварима у нашем животу – буду просветни радници. Зато је било сасвим логично да установимо ову награду и обележимо Дан просветних радника. Просветаре и њихов посао често не разумеју. Они наилазе на осуду јавности која тврди да просветни радници имају неприкладно дуге распусте – летњи, зимски. Али, та иста јавност не види ону суштину и лепоту вашег посла, а то је да сваког дана долазите у учионице и директно се обраћате деци и на тај начин обрађујете необрађени материјал који вам долази у виду наших ученика. Желео бих да се захвалим свима вама на томе што сте данас дошли и подржали добитницу награде, али исто тако и да са овог места скренемо пажњу јавности да постојите, да је ваш посао одговоран и да због тога морате бити признати у друштву“, казао је градоначелник Тодоровић.

На свечаности су наведена два образложења додељивања признања „Аврам Мразовић“ наставници Сузани Секулић. Прво су прочитали њени „драмци“, бивши ученици ОШ „Аврам Мразовић“ – Исидора Булајић, Ивана Воркапић, Милош Кескеновић и Милица Секулић. У раду названом „Сузица“ који је написала Исидора Булајић, а подржало осталих троје

„драмаца“ наводи се: „Ако је реч „професор“ данас изгубила своје право значење, онда као бар још једног поносног представника те речи у правом смислу, можемо узети Сузану Секулић. Која је ученицима поред знања српског језика усадила и знање о животу, о неприхватљивим друштвеним нормама чији роб не морамо да будемо, то је само наш избор.“, наводи се, осим осталог у ученичком образложењу.

Образлажући одлуку Комисије за доделу признања „Аврам Мразовић“, градоначелник и председник Комисије Саша Тодоровић је навео да се између свих предлога издвојено предлог школе „Аврам Мразовић“. „У предлогу школе је наведено да наставница српског језика Сузана Секулић у овој школи ради већ 26 година. У образложењу наставничког већа школе наведено је: „Рад колегице Секулић изузетно професионалан и квалитетан, како у наставним, тако и у ваннаставним активностима. Постигне изузетне резултате у образовном, односно васпитном раду, организацији рада, афирмишући идеје сарадње, суживота и уважавања различитости и у свему примењујући савремене методе рада. Свестраних интересовања, Сузана се посебно истиче у руковођењу радом драмске секције школе чији су чланови били ученици, али и запослени у школи. Креативна је, динамична и конструктивна и потпуно посвећена наставничком позиву. Са драмском секцијом коју води остварила је запажене позоришне креације и освојила значајна признања. Изузетно је способна да практично преноси своје знање и искуство, што показују резултати њених ученика на завршном испиту, али и на бројним литерарним и другим такмичењима. Због свега наведеног стекла је углед међу ђацима, родитељима и колегама. Даје лични пример деци да знања никад није доста и стога се и сама континуирано стручно усавршава. Сузана Секулић је за изузетне резултате у раду добила покрајинско

priznaće „Dr Ђорђе Натошевић“ за школску 2002./2003. godinu“. Све наведено, после детаљно прегледаних пријава и пратеће документације, а у складу са критеријумима за доделу признања „Аврам Мразовић“ проsvетним радницима из установа образовања са територије Града, определило је Комисију да једногласно донесе Одлуку да признање „Аврам Мразовић“ за 2015. годину припадне Сузани Секулић, наставници српског језика у Основној школи „Аврам Мразовић“ – навео је Тодоровић и уручио признање Сузани Секулић.

Захваљујући се на признању наставница Секулић је, осим осталог, казала: „Школа је пробна трка за свет одраслих. Из школе стасавају будући научници, уметници, спортисти, академици, али у школи, барем неко време, проводе и будући криминалци и старлете. У нашој садашњости, у којој четири од пет телевизија са националном фреквенцијом, младе трују

ријалити програмима, град Сомбор је, тиме што је установио признање „Аврам Мразовић“, показао да цени просветног радника, јер професор је тај који прави разлику. Професори су ти који могу да учине да се просечна тројка осећа као победник, а да се петица са минусом стиди...“

Захваљујући се на признању наставница Секулић је, осим осталог, казала: „Школа је пробна трка за свет одраслих. Из школе стасавају будући научници, уметници, спортисти, академици, али у школи, барем неко време, проводе и будући криминалци и старлете. У нашој садашњости, у којој четири од пет телевизија са националном фреквенцијом, младе трују ријалити програмима, град Сомбор је, тиме што је установио признање „Аврам Мразовић“, показао да цени просветног радника, јер професор је тај који прави разлику. Професори су ти који могу да учине да се просечна тројка осећа као победник, а да се петица са минусом стиди...“

UČENICI "USKOČILI U NASTAVNIČKE CIPELE"

Dan prosvetnih radnika u novosadskoj Osnovnoj školi "Jovan Popović" rešili su da obeleže na zanimljiv način - tako što su učenici zamenili uloge sa nastavnicima i tetkicama. Učenici osmog razreda imali su priliku da uđu u nastavničke cipele i okušaju se kao predavači, a ovaj izazov su rado prihvatili. Na učeničkom parlamentu izabrana je direktorka škole, nastavnici i tetkice.

Sa dnevnikom u rukama, nastavnici su se uputili na svoj čas. "Ovo je jedinstvena prilika koju mi učenici imamo da predajemo, da dobijemo novu ulogu da pokušamo da se zamenimo sa nastavnicima, priprema je bila obimna, dobio sam pripremu od nastavnice i nadam se da će sve biti u redu", kaže Filip Vasić, nastavnik geografije. "Svi mi učenici počemo da promenimo nešto, koliko je to moguće i pokušaću da uvedem neke novine, da im bude malo zanimljivije pošto ovo nije svakodnevnica", kaže Nenad

Leškov, profesor matematike.

Na pitanje da li bi volela da postane prosvetni radnik, direktorka odgovara potvrdno. "Da, jesam, ja sam i prošle godine imala već neko iskustvo, bila sam nastavnica srpskog i nastavnica matematike i veoma mi se dopalo, a ove godine sam htela da probam nešto novo, da vidim kako funkcioniše uprava škole, šta je to što ljudi koji rade u upravi kao što su direktor, pomoćnik direktora, pedagog, psiholog, sekretarica, šta oni zapravo rade, i kako to sve funkcioniše i mogu da kažem da mi se ovo jako dopada", kaže Jana Šumarac, direktorka. Škola „Jovan Popović“ već godinama na ovaj način obeležava Dan prosvetnih radnika, a nastavnici smatraju da i učenici i nastavnici mogu mnogo da nauče zamenom uloga, da im bude zabavno, ali i radno.

"Ono što je fundamentalno je da za vreme samog izvođenja nastave možemo da uočimo kakve

bi korekcije izvršili za vreme nastavnog procesa, odnosno da implementiramo i mi šta im odgovara, na koji način da im pridemo, da budemo duhovitiji, ili drugačiji način ocenjivanja", kaže Aleksandar M. Čiplić, nastavnik istorije.

"Njima se učini dosta zanimljivim da vide kako je to s druge strane katedre, shvate, nadam se, da nije ni malo lako kao što im to deluje iz klupe. Dosta je dobro to što oni mogu da osete kakva je ta interakcija između učenika, pa da se sledeći put ne ljute ako mi ne stignemo sve da prozovemo učenike koji izraze želju da se jave na času", ističe Maja Ilić nastavnica matematike.

Prizor gde se učenici međusobno poštuju, dižu ruke da bi dobili reč, željni znanja i odgovora na pitanja, svakako da ostavlja lep utisak. Sigurno će im ostati u lepom sećanju, pa ko zna, možda se jednog dana stvarno odluče za poziv nastavnika.

NASTAVNICIMA I NAUČNICIMA "NAGRADE ZA ŽIVOTNO DELO"

Na svečanoj akademiji u Skupštini AP Vojvodine, 25. novembra je univerzitetskim nastavnicima i naučnicima Vojvodine uručena "Nagrada za životno delo" za 2015. godinu. Ovo prestižno priznanje svake godine istaknutim pojedincima akademske zajednice, dodeljuje Udruženje univerzitetskih nastavnika i naučnika Vojvodine u Novom Sadu, a pokrovitelj je Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj.

Ovogodišnji laureat u oblasti biotehničkih nauka je dr Jelica S. Balaž, redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, u oblasti prirodno-matematičkih nauka dr Dragoslav Herceg, redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu, u oblasti tehničkih nauka dr Miljko Satarčić, redovni profesor Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu, u oblasti medicinskih nauka dr Bogoljub Mihajlović redovni profesor Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, dok je dr Miroslavu Štatkiću, redovnom profesoru Akademije umetnosti u Novom Sadu dodeljeno priznanje za doprinos u oblasti umetnosti.

Pokrajinski sekretar za nauku i tehnološki razvoj Vladimir Pavlov, čestitajući ovogodišnjim laureatima istakao je da je važno da svu energiju usmerimo ka tome da nauka dobije mesto, koje zaslužuje u društvu. "Univerzitet u Novom Sadu je mnogo veći potencijal, nego što svako od nas pretpostavlja i, koji bilo ko od nas, iz svog ugla gledanja, može da sagleda. Sa druge strane, opasnosti koje demografska slika Vojvodine, celokupne Srbije i ovog regiona nose sa sobom dovešće ubrzo u pitanje bivstvovanje, ne samo Univerziteta u Novom Sadu, nego i svih naših visokoškolskih ustanova. Naš narod više nema snage da pretrpi još jedan egzodus naših najcenjenijih i najumnijih ljudi. Zahvaljujući vama mnogi od vas su ostali, zahvaljujući vama ja sam stekao utisak da ovaj Univerzitet ima budućnost. Zahvaljujući tom utisku ja sam prethodnih godinu dana, boreći se i unutar ove kuće i unutar mnogih drugih institucija u Srbiji, kao i u Briselu, došlo se do mogućnosti da kroz dve nedelje opet potpišemo ugovore sa 174 istraživačka tima sa visokoškolskih ustanova na teritoriji AP Vojvodine. Biće to 174 ugovora, koji nam garantuju da barem ti mladi ljudi, koji za to vreme budu radili na tim projektima neće otići. Zao mi je što to nije još veći broj, jer mi smo na 500.000 evra uloženi sa naše strane, zahvaljujući obrazovanju i pameti tih ljudi, koje ste vi izveli na put, došli do dodatnih tri i po miliona evra, u okviru saradnje na ovim projektima, koja je ostvarena zajedno sa kolegama iz Evropske unije, što sa uloženi 500.000, čini ukupno četiri miliona evra iz fondova EU za nauku na teritoriji

AP Vojvodine. Ove godine smo imali skoro 500 prijavljenih na kratkoročnim projektima, dok je prethodnih godina prosek bio 140 za celu godinu. Poslednjim rebalansom budžeta nije bilo moguće ispoštovati sve i izvinjavam se svima onima, koji su ostali oštećeni. Od prijavljenih 500 projekata 70 je prošlo, i nadam se da ću u narednoj godini u budžetu moći da izborim mnogo veću sumu, jer to je jedina uložena suma koja se multiplikuje", istakao je Pavlov.

Kako je naveo, jedan od posebnih uspeha je i taj što su laureati Đindićeve nagrade ostali u zemlji, što je jedan od pokazatelja da se radi na tome da oni, koji zavređuju pažnju, i ostanu ovde. On je pohvalio odličnu saradnju koja postoji sa Univerzitetom u Novom Sadu. Zarad daljeg uspeha naše nauke i Univerziteta u Novom Sadu, resomi sekretar uputio je molbu, da uz pomoć akademske zajednice ovo društvo istraje i vrati se vrednostima, koje ga je krasilo decenijama, a što znači da se red i rad, kao i učenje nadu opet na pijedestalu našeg sistema vrednosti jer, kako je kazao - i u 21. veku ove vrednosti su jedini mogući temelj održanja države i nacije.

Rektor Univerziteta u Novom Sadu prof. dr Dušan Nikolić je u svom obračunju istakao da je naša akademska zajednica uvažena i poznata širom Evrope, kao i u mnogim delovima sveta. Naveo je i da se Univerzitet u Novom Sadu se ne nalazi na visokom mestu na nekim listama, a to jeste važno i da valja učiniti napor da Univerzitet u Novom Sadu bude prepoznatljiv i prihvatljiv za one u svetu koji odlučuju sa kim će saradivati. Zato je prema njegovim rečima važno postići da Univerzitet zauzme visoko mesto i na tim listama.

"Ali bez obzira na to kakao nas boduju, bez obzira na to kakav je zbir ispod nekih crta, koje podvlače neki drugi, siguran sam da Univerzitet u Novom Sadu ima svoj kvalitet. I mi smo to dokazali. Dokazali smo radovima naših nastavnika i saradnika, koji su prihvaćeni u svetu kao nešto što zaista zaslužuje uvažavanje. Mi smo prepoznatljivi po učešću naših naučnika, naših istraživača i nastavnika na vrlo značajnim međunarodnim skupovima koji se održavaju širom sveta, ali ono što je posebno važno za mene jeste činjenica da naši studenti ostvaruju vrhunske rezultate na evropskim i svetskim takmičenjima. To je naš ponos i naš rezultat. A to se ne može bodovati na ovaj način, koji je definisan za rangiranje Univerziteta na šangajskim i drugim listama. To je dokaz da imamo kvalitet i da ćemo moći da napravimo i neke druge iskorake koji se od nas očekuju", istakao je Nikolić, podsetivši na značaj doprinosa, koji su imale prethodne generacije za postojanje i razvoj Univerziteta u Novom Sadu.

БРАЈКОВИЋ ОСПОРАВА УЈЕДИЊЕЊЕ НСПРВ И ФБОШ!

- Ново прегруписавање на синдикалној сцени Србије – старе свађе у заједничкој кући
- Конкуренција „трља руке“

Форум београдских основних школа (ФБОШ) постао је, на основу Споразума потписаног 22.10.2015. године са Независним синдикатом просветних радника Војводине, колективни члан НСПРВ, али то чланство оспорава Слободан Брајковић, председник Синдиката радника у просвети Србије (СРПС), чији је НСПРВ оснивач и колективни члан. Шта више он је о томе обавестио Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике и Школску управу Београд дописом у коме оспорава ово чланство и приступање Форума НСПРВ, а у крајњем случају и СРПС-у. И тако из само њему знаних разлога Брајковић оспорава ширење и „свог“ синдиката тврдећи да „Форум београдских основних школа не припада Синдикату радника у просвети Србије, и на тај начин не остварује права, нити има обавезе које произилазе из Статута и осталих аката овог синдиката“. О свему је недавно писала и домаћа штампа, а како ствари стоје о овоме биће још речи у синдикалној и другој јавности, а можда и у некој кући правде.

Елем, док обе стране тврде да је спор настао због различитог тумачења Статута СРПС-а, а незванично се све чешиће може чути да су у позадини целе приче нерашчишћени рачуни из прошлости између Брајковића и „форумаша“.

„НСРПВ је са Брајковићевим Синдикатом образовања Београда оснивач СРПС-а, а Форум београдских основних школа се колективно учланио у НСПРВ, што према Статуту СРПС-а значи да су они колективни чланови тог синдиката и да за њих важе одредбе Посебног колективног уговора. Потписивањем споразума намера је била да се ојачају београдски синдикати, јер је то рак рана синдикалног покрета у Србији. Председници сва четири репрезентативна синдиката образовања су из Београда, а београдске школе су у сваком штрајку на зачелу“ - каже за Данас Ранко Хрњаз, председник НСПРВ и генерални секретар СРПС.

Брајковић, међутим, тврди супротно. „Не може Форум да се учлани у НСПРВ и задржи статус правног лица, а да онда аутоматски постане члан СРПС-а. Једино је могуће да ФБОШ као право лице директно приступи СРПС-у, као што су то урадили Форум београдских гимназија, Форум средњих стручних школа и други синдикати који су наши чланови. Следеће недеље заказаћу седницу Републичког одбора и Председништва СРПС, на којој ћемо рашчистити ову причу. Немам ништа против да ФБОШ постане члан СРПС ако их прими Председништво, али се у овој синдикалне не може улазити на мала врата“ категоричан је Брајковић.

„На питање зашто је Форуму важно да задржи статус правног лица у НСПРВ, он каже да би у супротном тај синдикалне изгубио аутономију и практично престао да постоји. Брајковић одбацује спекулације да је са Форумом у дугогодишњим лошим односима и тврди да „никад ништа лоше о њима није изјавио“.

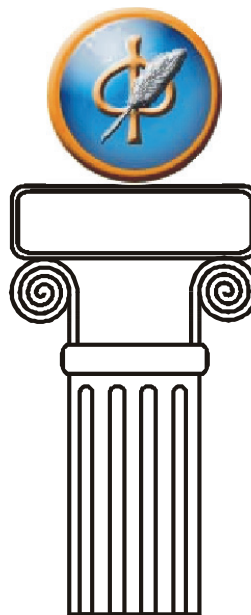
Председник ФБОШ Владан Исаковић каже за Данас да се они неће мешати у унутрашње ствари СРПС-а. За њих је, тврди, најважније да је испоштован Статут СРПС-а, у којем јасно пише да колективни чланови оснивача аутоматски постају чланови СРПС.

„ФБОШ се годинама залаже за истину и бори управо против таквих особа које не поштују законе, а овде чак ни Статут своје организације. Ово је у ствари страх од губитка функције и борба за власт унутар самог синдиката, јер како тумачити другачије када га предводи председник који је одавно требало да буде у пензији, а портпарол и члан Председништва је пензионер. У Статуту СРПС-а стоји да члану органа и носиоцу функције у синдикату мандат престаје, између осталог, одласком у пензију“, каже Исаковић.

Лист Данас је после петомесечног штрајка у школама писао да поједине синдикате воде пензионери, али је тада Брајковић образложио да је запослен у Синдикату образовања Београда и одатле делегиран у СРПС, те да му Закон о раду то дозвољава. Његову позицију тада је оспоравао Здравко Ковач из НСПРВ, који је иначе генерални секретар НСПРВ и члан председништва СРПС-а. Овај спор до данас није разрешен.

Било како било - колективним приступањем ФБОШ, НСПРВ је добио још 54 нове школске синдикалне организације, односно око 2.000 нових чланова (до сада је имао око 5.000), или је по Брајковићу остао тамо где је и био пре Споразума и уједињења са Форумом београдских основних школа.

NSPRV
NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH
RADNIKA VOJVODINE

Оспоравајући наводе које је дописом од 2. новембра Министарству просвете, науке и технолошког развоја, Министарству рада, запошљавања и социјалне политике и Школској управи Београд проследио Слободан Брајковић, председник СРПС-а промтно је 7. новембра одговорио Форуму београдских основних школа који је овим институцијама послао допис који је у име Форума потписао Владан Исаковић, председник ФБОШ.

У том допису Министарству просвете, науке и технолошког развоја, Министарству рада, запошљавања и социјалне политике и Школској управи града Београда Исаковић тврди да се „на основу Споразума потписаног 22.10.2015. године између Независног синдиката просветних радника Војводине (Даље: НСПРВ) и Форума београдских основних школа (Даље: ФБОШ) којим је ближе одређено и уговорено колективно приступање ФБОШ-а НСПРВ-у, стекли услови о пуној примени тренутно важећег ПКУ за основне, средње школе и домове ученика и за чланове ФБОШ-а“.

„Наиме, имајући у виду да је НСПРВ један од оснивача Синдиката просветних радника Србије (Даље: СРПС) који је репрезентативни синдикалне на нивоу Републике Србије и потписник напред наведеног ПКУ за основне, средње школе и домове ученика, а ФБОШ постао колективни члан НСПРВ-а, то сходно Статуту СРПС-а произилази да су чланови ФБОШ-а чланови СРПС-а те се и на њих односе све одредбе ПКУ“ каже Владан Исаковић.

„У том смислу указујемо и на следеће. Наиме, одредбама Статута СРПС-а, у глави I који носи назив ОСНОВНА НАЧЕЛА стоји: „Синдикалне је јединственост организација у Републици Србији коју чине чланови Оснивача и њихових колективних чланова, као и колективни чланови СРПС-а.....“. Са наведеног, може се сматрати да су чланови ФБОШ-а колективни чланови у овом случају оснивача!

Даље, у глави III цитираног Статута под насловом ОДНОСИ У СИНДИКАТУ, т.ј. одредбом члана 5. наводи се: „Члан Синдиката постаје се попуњавањем и потписивањем приступнице. Приступница Синдиката гласи на осниваче Синдиката: Синдикалне образовања Београда и Независни синдикалне просветних радника Војводине, или њихове колективне чланове, Синдикалне радника у просвети Србије или његове колективне чланове.....“. Одавде је јасно да се може сматрати да се попуњавањем приступнице колективног члана (ФБОШ-а), постаје и члан СРПС-а.

Следеће - у глави IV под насловом ОДНОСИ И РАД СИНДИКАТА чл. 12. „У чланство Синдиката могу колективно ступити: општински одбори, окружни одбори и организације основане на неком другом територијалном принципу, са својим приступницама, без потписивања нових и пререгистрације код надлежног Министарства, ако су регистровани као засебни правни субјекат....“, а касније у истој тачки стоји: „Скупштине Оснивача и колективних чланова Синдиката самостално и независно доносе одлуку о приступању, као и иступању из Синдиката.“

Оснивачи и њихови колективни чланови, као и колективни чланови Синдиката, имају иста права и обавезе, осим у случају доношења статусних одлука које су ексклузивно право оснивача.“ Одавде је јасно да се може сматрати да ФБОШ има иста права као и сви остали чланови СРПС-а, осим права на мењање Статута!“ каже се у том саопштењу.

„Како би заштити своја права ФБОШ ће поднети пријаву надлежним службама и сву документацију везану за ову Споразум и тумачење истог, јер један од оснивача СРПС-а очигледно опструира и дезинформише јавност, своје чланове и просветне раднике.“

ФБОШ се годинама залаже за истину и бори управо против таквих особа које не поштују Законе, а овде чак ни Статут своје организације. Ово је у ствари страх од губитка функције и борба за власт унутар самог синдиката, јер како тумачити другачије када овај синдикалне предводи Председник који је одавно требао да буде у пензији, а портпарол и члан Председништва је пензионер, а у Статуту СРПС-а чланом 31. истог је одређено да члану органа и носиоцу функције у Синдикату мандат престаје подношењем оставке, престанком чланства у Синдикату, опозивом, истеком мандата органа, као и одласком у пензију“ каже председник ФБОШ Владан Исаковић и додаје да се „нада да ће се СРПС изборити са свим својим проблемима, и да ће надлежне службе (Министарство рада и Министарство просвете) одрадити свој, законом утврђен део посла, те да ће напакон СРПС имати своје легитимне представнике“.

U EVROPI JEDINO U SRBIJI PROSVETARIMA SMANJENE PLATE

(Nastavak sa str. 1)

Ulaganje u obrazovanje nije trošak, već ulaganje u budućnost jer je povećan nivo obrazovanja u jakoj korelaciji sa ekonomskim rastom u svakoj zemlji, programska je mantra koja se i ovde ponavlja na svim nivoima i mestima koja imaju veze sa obrazovanjem - od osnovnog do visokoškolskog. Lako ju je izgovoriti, ali sa njenom realizacijom, pogotovo kada ste siromašni, može biti velikih problema. Tek, Srbija je jedina zemlja u Evropi u kojoj je zabeleženo smanjenje plata prosvetara (reč je o osnovnim i srednjim školama) za više od jedan odsto u periodu 2014-2015 godina. Desilo se to zahvaljujući budžetskom deficitu i novim merama fiskalne štednje. Plate državnih službenika su smanjene 10 odsto još u novembru 2014. godine, dok su u pojedinim školama, nastavnicima dodatno smanjene plate pošto su odbili da prekinu štrajk posle potpisivanja novog kolektivnog ugovora. Ovu poražavajuću činjenicu, koja pored ostalog govori o mestu Srbije, ako se poredi sa školstvom i najbližih komšija i ostatka Evrope, nalazi se u najnovijoj studiji Evropske komisije „Plate i primanja učitelja i direktora škola u Evropi 2014/15“.

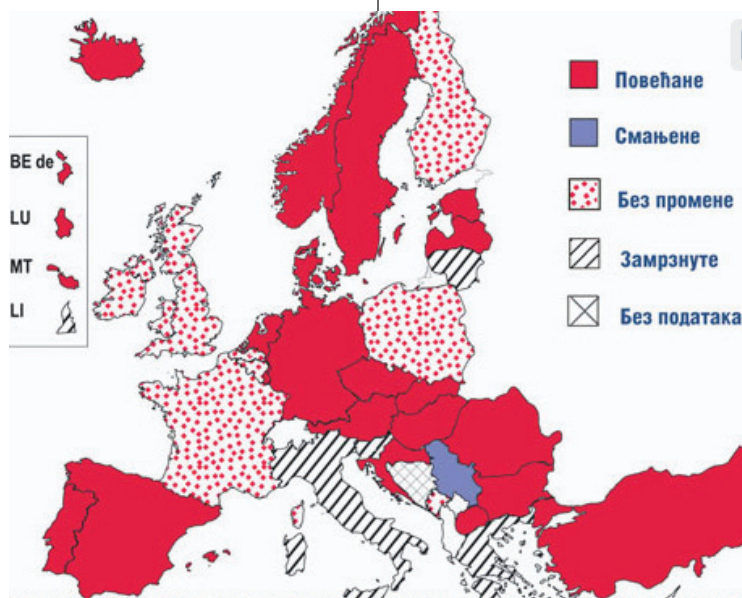
Podsetimo se, plate učiteljima i nastavnicima koji nisu prekinuli štrajk 18. februara su bile smanjene za šestinu. Tada je prema procenama štrajkača, oko 50.000 zaposlenih u gotovo 700 škola, koliko ih je nastavilo sa štrajkom, dobilo umanjenu zaradu za period od 19. februara pa nadalje. Obračunavao im se rad prema časovima od 30, a ne 45 minuta. Tako je nastavnik za mesec dana u štrajku, umesto plate koja je već smanjena na 40.000 dinara, dobio svega 34.000 dinara.

Pretpostavka za dobrog nastavnika i ovde i bilo gde u svetu je solidna plata svi se slažu. Međutim, sporadično ali приметно, u vreme dugog štrajka, u medijima se mogao čuti i osuđujući „glas naroda“ koji nije imao razumevanja za učiteljsku muku, od koje govorilo se, ima i većih. Po pravilu kada nekom od nadležnih to odgovara zaboravlja se „da ulaganje u obrazovanje nije trošak“.

Pomenuta studija Evropske komisije posvećena isključivo plaćenosti učitelja, nastavnika i direktora osnovnih i srednjih škola (podatke je dala svaka zemlja ponaosob) predočava i najnižu i najveću platu direktora, a u odnosu na bruto domaći proizvod (BDP) po glavi stanovnika. i mada su iznosi tih plata, i

ostaje da se vidi, a jedan od načina je da se pored budžeta država posveti i pronalaženju drugih izvora finansiranja. U ovoj Strategiji razvoja obrazovanja Ministarstva prosvete, naučnog i tehnološkog razvoja navodi se da bi to mogle biti institucije kao što su Svetska banka, Evropska unija, Evropska komisija, Evropske investicione banke... kao i krediti i privatne donacije.

Sve to da bi naša zemlja postala deo evropskog obrazovnog prostora. A prema studiji Evropske komisije, s početka priče, u većini zemlja Evrope učiteljske i nastavničke plate su porasle u poređenju sa 2013/2014. školskom godinom, a u skladu sa učinjenim platnim reformama i spram porasta troškova života. To je u Evropi usledilo posle prethodnog perioda smanjivanja plata prosvetara zbog ekonomske krize.

Strategijom razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine pored ostalih ciljeva utvrđen je i onaj temeljni a to je da izdvajanje za obrazovanje dostigne šest odsto bruto domaćeg proizvoda. Strategijom je predviđeno postepeno povećanje učešća izdvajanja za obrazovanje u BDP, kao i povećanje apsolutnog iznosa sredstava: 2016. godine predviđeno je da se za obrazovanje izdvoji 5,2 odsto bruto domaćeg proizvoda (od toga 1,05 odsto za visoko obrazovanje), 2018. predviđeno je da se za obrazovanje izdvoji 5,6 odsto BDP-a (od toga 1,15 odsto za visoko obrazovanje), dok je za 2020. planirano da se za obrazovanje izdvoji šest odsto BDP (od toga 1,20 odsto za visoko obrazovanje).

Međutim, imajući u vidu ekonomsku situaciju u kojoj se naše društvo nalazi, izvesno je da će se porast izdvajanja za obrazovanje usklađivati sa realnim budžetskim mogućnostima. Što se već uveliko i dešava. Kako će se naći izlaz,

ostaje da se vidi, a jedan od načina je da se pored budžeta država posveti i pronalaženju drugih izvora finansiranja. U ovoj Strategiji razvoja obrazovanja Ministarstva prosvete, naučnog i tehnološkog razvoja navodi se da bi to mogle biti institucije kao što su Svetska banka, Evropska unija, Evropska komisija, Evropske investicione banke... kao i krediti i privatne donacije.

Sve to da bi naša zemlja postala deo evropskog obrazovnog prostora. A prema studiji Evropske komisije, s početka priče, u većini zemlja Evrope učiteljske i nastavničke plate su porasle u poređenju sa 2013/2014. školskom godinom, a u skladu sa učinjenim platnim reformama i spram porasta troškova života. To je u Evropi usledilo posle prethodnog perioda smanjivanja plata prosvetara zbog ekonomske krize.

NUDE "POMOĆ", A KRADU NAS NA DRUGOJ STRANI!

Isplata naknada za godišnji odmor regulisana je članom 114. Zakona o radu gde se do 2014. godine naknada za godišnji odmor i državne praznike obračunavala tako što se prosečna vrednost sata zaposlenog u prethodna 3 meseca množila sa brojem sati godišnjeg odmora ili državnog praznika, a od 2014. godine princip je isti samo što se uzima prosečna vrednost sata u prethodnih 12 meseci!

Prethodnih desetak godina prosvetne vlasti ne obračunavaju naknadu za godišnji odmor u skladu sa zakonom, nego na isti način kao i kada radimo. To ne bi bilo sporno da prosvetni radnici godišnji odmor ne koriste u julu i avgustu (mesecima koji najčešće imaju 184 radna sata), a prosečni broj sati u prethodnih 12 meseci je od 168 -176 radnih sati. Iz tog razloga, zaposleni u prosveti svake godine ostaju uskraćeni za naknadu od 8 do 16 sati godišnjeg odmora! Ove godine situacija je još i gora pošto je prosveti od novembarske zarade nastupilo umanjeno od 10%.

Prilikom obračuna naknade za godišnji odmor, SUPROTNO ZAKONU, uzimana je prosečna vrednost sata za prethodna 3 meseca umesto za prethodnih 12 meseci. Da je uzimana prosečna vrednost sata

prethodnih 12 meseci onda bi u tom periodu bila obuhvaćena 4 meseca pre umanjivanja plata i samo po tom osnovu prosvetni radnici bi dobili oko 2000 dinara veću naknadu za godišnji odmor!

Primeru radi, uradili smo proračun naknade za godišnji odmor jedne naše kolegice koja ima 22 godine radnog staža u obrazovanju a rezultat je sledeći: - U periodu od 01.07.2014. do 30.06.2015 ta koleginica je na ime neto plate dobila 548.196,62 dinara - Koleginica je ceo jul 2015. godine bila na godišnjem odmoru, tj 184 sata. - Kada podelimo njenu dvanaestomesečnu neto zaradu sa ukupnim brojem radnih sati (548.196,62 : 2.088) dobijamo prosečnu vrednost sata u prethodnih 12 meseci koja iznosi 262,55 din - Kada pomnožimo prosečnu vrednost sata sa brojem sati godišnjeg odmora (262,55 x 184) dobijamo 48.309,20 din. Ovo je suma koju je koleginica MORALA DOBITI, a dobila je po isplatnom listiću 44.111,24 dinara, dakle 41.97,96 dinara u neto iznosu a 59.88,53 dinara u bruto iznosu manje nego što je trebalo da dobije! Ovo je posledica nezakonitog obračuna gde nije uračunata razlika između prosečnih 174 i stvarnih 184 sata i uzeto u obzir da 4 meseca nije plata bila

umanjena 10%.

Koleginice i kolege koji imaju više staža u obrazovanju ili pak imaju neki prekonornmi čas su još više oštećeni. Dakle, pomoć koja se na sva zvana najavljuje je jedva kompenzacija za ono što nam su nam ukrali ove godine za naknadu za godišnji odmor! Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine neće olako preći preko ovoga i već narednih nekoliko dana ćemo pokrenuti nekoliko tužbi kod nadležnih sudova, a kada dobijemo presude, predočićemo ih prosvetnim vlastima i zahtevati da obeštete 108500 zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika. U protivnom će imati isti broj tužbi i mnogo milijardi sudskih troškova. Da se ne šalimo, vlast dobro zna, pošto smo isto uradili i 2009. godine, kada smo dobili 3 presude u Zrenjaninu zbog neisplaćivanja zagarantovanih zarada. Od tada, korekcije do minimalca se isplaćuju redovno, a u školskoj upravi Zrenjanin, zaposleni su dobili razliku 3 godine unazad u skladu sa članom 196. Zakona o radu. Zašto zaposleni u drugim školskim upravama to pravo nisu realizovali, treba da odgovore sindikalni lideri.

Ranko Hrnjaz

УСКОРО НОВЕ ПРОМЕНЕ У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

До краја децембра треба да буду познате главне промене у високом образовању које ће донети потпуно нови закон, попут уписа бруцоша на основу положене матуре, формирања националне акредитационе агенције, враћања категорије суфинансираних студената, рангирања студијских програма. Почетком следеће године треба да почне јавна расправа о предлојеним новинама на свим нивоима образовања, које треба да поправе и унапреде квалитет високог образовања, а иначе су зацртане у Акционом плану за спровођење Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године. Тако једна од акција, којом радне групе за израду закона треба да се позабаве, предвиђа већу доступност високог образовања, начин уласка у високо образовање.

“Сва истраживања су показала да доступност високог образовања није добра, јер има категорија ученика са већим могућностима да упишу факултет јер се на пример припреме за пријемни организују на факултету, па је неким ђацима то доступније и ближе, док други морају да путују”, рекла је државни секретар Министарства просвете Зорана Лужанин. Такође, када полажу пријемни, кандидати морају да иду на више места, а често се пријемни и преклапају, па се поставља питање колико је наше високо образовање доступно, за разлику од средње школе, рекла је она. Закон, како каже, треба да одговори на који начин треба да променимо улаз у високо образовање, да ли све остаје исто, а Стратегија каже да то није добро, или наћи ново другачије решење.

Други проблем у нашем систему је тај што се дешава да студент због 0,1 бода или разлике у просечној оцени изгуби све, односно крене

као буџетски студент и потом због мале разлике у просеку изгуби смештај у дому, исхрану у мензи. Закон треба да се позабави и тиме, на који начин направити већу праведност, да студент има право на неку врсту суфинансирања, да држава партиципира у школарини. На тај начин неко плаћати само десет одсто, а неко 90 одсто школарине. Чувена позиција “испод црте” више неће “бити или не бити”, толико судбоносна за наставак студија.

Лужанин истиче и да ће држава једног тренутка морати да каже који су то студијски програми који су јој неопходни. Такође, да бисмо целу државу “подigli”, треба нам јако образовање наставника, односно ти студијски програми морају у будућности да буду препознати. Морамо да поставимо такве циљеве да добри ученици желе да постану наставници, професори у школама, рекла је Лужанин и истакла да је Стратегија нагласила два поља, природно-математичко и техничко-технолошко, у која треба више да се улаже, што је зацртано и у документу Европа 2020.

Једна од дилема је и да ли треба задржати асистенте или предвидети да они који су одлични на мастер студијама, могу држати наставу на првој години, јер се, додаје Лужанин, показало да је вршњачко учење добро. Такође, радна група за акредитацију и квалитет студија, треба да размотри идеју да се пређе на професионалну агенцију, уместо садашње Комисије за акредитацију и проверу квалитета, по угледу на готово све земље Европе.

Формирано је неколико радних група за израду новог закона - за финансирање, за квалитет и акредитацију, за људске ресурсе и за организацију И управљање на универзитетима. У свакој је до 20 релевантних чланова. Ту је и пета група, чији посао је студентско организовање и група о науч-

ноистраживачком раду.

Закон треба да ступи на снагу 1. октобра наредне године, а када је у питању финансирање факултета и сопствена средства тих установа, Лужанин указује да ће и о томе да се разговора. “Међутим, важно је да коначно имамо податке и да се стварно види ко колико ради, колико зарађује, где су амфитеатри хладни јер нема пара за грејање, где су плате веће него што очекујемо”, истакла је она и навела да измене иду ка томе да имамо још квалитетније високо образовање а не да би неко нешто изгубио.

У Акционом плану, који је доступан на сајту Министарства просвете, предвиђене су следеће акције које треба да буду имплементиране у новом закону: Развој система уписа на основне студије на основу положене матуре, Увођење алтернативних путева уласка у високо образовање, Увођење студија уз рад („part time” студије), Осигурање доступности на сва три нивоа студија студентима из осетљивих група, Развој програма за повећање обухвата у приоритетним областима, Јачање јавне одговорности високошколских установа за квалитет високог образовања.

Ту су и друге акције: Унапређење система осигурања квалитета - формирање националне акредитационе агенције, Усклађивање броја наставника по областима, Усаглашавање исхода учења и оптерећења студената, Осавремењавање студијских програма у складу са потребама тржишта рада и степеном достигнутог научног и технолошког развоја у свету, Увођење рангирања студијских програма, Развој студијских програма за иницијално образовање наставника, Развој програма образовања наставника, укључујући и помоћне наставнике, инструкторе, водитеље, тренере, за образовање одраслих и друго.

НАСТАВНИЦИ ЖРТВЕ ПАРТИЈСКЕ КОМБИНАТОРИКЕ

Како испунити обећање дато ММФ-у о смањењу броја запослених у јавном сектору, а у исто време ухлебати партијске чланове у јавни сектор, највећи је проблем владајуће гарнитуре на свим нивоима.

Образовање као делатност је погодно за привремено ухлебавање једног броја партијских кадрова. Привремено из разлога што се партијске „величине“ никада неће дугорочно задовољити бедним просветарским платама. Како би се створили предуслови за исто, неопходно је наћи начин да се велики број људи истера са својих радних места, како би на њих довели нове људе.

Први сценарио је био неусвајање мера Закона о основама система образовања и васпитања у складу са Споразумом о окончању штрајка, који је обележио претходну школску годину. Циљ је био да се широм отворе врата новим конкурсима и омогући пријем нових људи у систем образовања. Независни синдикат просветних радника Војводине и његови челници су ову намеру у самом зачетку препознали и својом оштром реакцијом анимирали јавност и друге синдикате са циљем спречавања тог сценарија. У највећој мери смо успели у томе, мада су наши представници у подгрупама за рационализацију при школским установама сведоци свакодневних притисака и ургенција за пријем мимо одређених правила неких перспективних кадрова.

Други сценарио је био да кроз члан 20. Закона о максималном броју запослених у јавном сектору „отерају“ у пензију све жене које до 12. октобра наврше 60 година и 6 месеци (што значи са једне буџетске позиције на другу). Свима је јасно да овде не би било никаквих уштеда, чак би буџет био још оптерећенији, пошто би на највећи број тих радних места извршено ново запошљавање. И сами предлагачи овог закона су знали да су ова решења неуставна, супротна Закону о раду и Закону о родној равноправности, али су рачунали да у пракси Уставном суду требати просечно 3 године да одговори по уставној жалби, а дотада би наведени закон одрадио оно због чега је донет. Жестока реакција јавности, НВО сектора, а потом и заштитника грађана је натерала Уставни суд да одложи примену закона до одлучивања, а највероватније се ова одредба никад и неће применити.

Пошто је било извесно да и други сценарио неће уродити плодом, креатори, одлучни да испуне намере, одметнули су се на једну од најлепших планина у Србији да заједно са својим локалним егзекуторима пронађу неко

решење. У Конгресној сали виле Романија на Златибору, 24. и 25. септембра, на конференцији просветних инспектора, тражена је алтернатива пропалим сценаријима. Представници Министарства просвете и локалних просветних инспекција успели су да се усагласе у томе да су наставници са шестим степеном стручне спреме стручни у школи у којој раде, али не и за друге школе, па тако у случају губитка норме или дела норме не могу бити преузимачни ради допуне исте.

У разговору са инспекторима који су присуствовали наведеном семинару, добио сам потврду наведеног са констатацијом да у прелазним и завршним одредбама Закона о основној школи више не постоји клаузула која штити ову категорију запослених. Где се изгубила та клаузула, нико не зна. Вероватно у некој правној редакцији, попут оне у ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, где су кроз правну редакцију избачена сва прецизнија појашњења. Сада и по више месеци чекамо тумачење Одбора, тако да за оно што је давно договорено и потписано треба поново водити битку на Одбору. Често само тумачење није у складу са оним што је договорено приликом потписивања ПКУ.

Конечно, инспектори су са семинара дошли са упутством да више од 10-15 хиљада наставника у основним школама који раде са шестим степеном стручне спреме, поред тога што имају 7-8 хиљада мању плату, због тога неће моћи допуњавати норму у другим школама, а у случају потпуног губитка часова у матичној школи, пензију ће дочекаати на тржишту рада.

Ови наставници у највећем броју имају преко 30 година радног стажа у образовању, а када су заснивали радни однос, 80% наставника у основним школама је радило са шестим степеном. У то време српско образовање је било једно од најцењенијих на свету, па није јасно шта се то десило да су они одједном нестручни или „неподобни“. Највероватније ће они бити колатерална штета у тражењу начина за ухлебавање партијских кадрова, или су сметња и препрека за даље урушавање српског образовања, што је очигледно нечији циљ, јер што је нација необразованија, то је са њом лакше манипулисати.

Независни синдикат просветних радника Војводине ће са својим синдикалним пријатељима и истомисљеницима (пре свега са нашом републичком организацијом-СРПС) свим расположивим средствима стати у заштиту ових наставника и свих осталих запослених у српском образовању.

Ранко Хрњаз, председник НСПРВ

NASTAVNICI

Piše: *Deana Dimitrijević**

Kao da se izgubila svest o tome šta profesori rade i na koji način utiču na kvalitet društva u kojem živimo

Prosvetni radnici se decenijama bore za bolje uslove rada. Država ne iznosi nove mogućnosti i rešenja, a društvo se ne obazire. Društvena indolentnost, ali i nepoštovanje razlili su se poput nekog mutiranog društvenog fenomena. To su osetili i sagledali svi oni koji imaju oči, uši, srce i stid. Podrazumeva se da su u školama loši uslovi za rad, i podrazumevalo se godinama, i na to su ljudi prestali da obraćaju pažnju. Dozvolilo se da društvo obezvređuje funkciju prosvetnih radnika i da čak i deca danas ne uvažavaju autoritet profesora i škole.

Kao da se izgubila svest o tome šta profesori rade i na koji način utiču na kvalitet društva u kojem živimo. Jesmo zasuti morem informacija, dok se masmedijalizovani događaji oko nas preklapaju i smenjuju neverovatnom brzinom, ali da li je moguće da nam takva stvarnost potiskuje osnovne, ljudske emocije prema spoljašnjem svetu? Postoji površinska osetljivost na svet oko nas, ali istovremeno postoji i duboka apatičnost. Modernost nam zaklanja prave vrednosti, zadržavajući poštovanje jedino sile i moći. Moć intelekta se zapostavlja, jer ona, nažalost, više ne predstavlja vrednost ka kojoj se stremi.

Tokom studija književnosti, bezbroj puta su mene i moje kolege snishodljivo pitali šta ćemo uopšte „sa tim“ kada završimo? Podsmehljivo su već procenjivali

našu vrednost u budućnosti. Našu tržišnu vrednost. Zaboravljajući kakva je ona društvena, i koliki uticaj i moć ovaj poziv nosi sa sobom. Ravnodušnost društva prema ovom pozivu suštinski predstavlja ravnodušnost prema sebi.

Profesori su ti koji podstiču decu na rad i zalaganje, veće nego što su deca ikad mislila za sebe da mogu. Profesori su ti koji mogu da učine da se prosečna trojka oseti kao pobednik, a da se petica sa minusom stidi. Profesori se svaki dan bore da pažnju dece skrenu sa telefona, tableta i drugih digitalnih uređaja, kako bi ih motivisali i obogatili novim znanjima. Profesori javljaju roditeljima sve promene koje primete na njihovoj deci u društvu i školskim okolnostima, za koje roditelji ne bi mogli drugačije da saznaju. Oni, kad treba, podsećaju roditelje na ono što njihova deca mogu da budu.

Profesori podstiču decu da razmišljaju, zamišljaju, da pitaju, kritikuju, da se iskreno izvine i da pišu, stvaraju i čitaju. Da promišljaju ono što rade i ono što ih okružuje. Da izgrade stav prema svetu i njegovim pojavama. Da razvijaju znanje, da budu racionalni, ali i prate svoje srce. Da se suprotstave svima koji žele da njih i njihove vrednosti na bilo koji način povrede i obezvrede. Oni bude, podstiču i podržavaju različitost dece. To je ono što rade pošto završe svoje studije, i tako utiču na svet u kojem živimo. Profesori prave razliku.

**dipl. filolog*

JOŠ JEDNO PONIŽAVANJE PROSVETNIH RADNIKA

Piše: *Dr Miroslav Todorović*

Iscrpljeni više mesečnim bezuspešnim pregovorima, prosvetni radnici su prihvatili jednokratnu pomoć od 6.000 dinara. A ta mizerna suma biće isplaćena tek 1. decembra.

Zašto Aleksandar Vučić nije naredio ministru Verbiću da se odmah isplati novac iz „prepune budžetske kase“. Kako često ističe, i to treba da aminiše MMF? Kada je naredio da se sportistima hitno isplati nemala suma od više stotina hiljada evra, nije tražio mišljenje Međunarodnog monetarnog fonda.

Prosvetni radnici moraju da zahtevaju od ministra Verbića da izađe iz senke u kojoj tavori, i stavi na znanje i vladi i premijeru Vučiću da je resor koji vodi prioritetan, ako se želi da Srbija napreduje.

**Beograd*

USPAVANI SINDIKATI PROSVETE

Piše: *Petar Savić**

Ni sva zvona nove školske godine ne mogu da probude usnule predstavnike sindikata prosvetnih radnika u Republici Srbiji. Promeškolje se malo, probunčaju poneku reč i ponovo utonu u duboki san.

Prošle školske godine, prosvetni radnici su se ponadali da će započetim štrajkom ostvariti neke svoje zahteve i rešiti višedecenijske probleme. U tom trenutku, čelnici republičkih odbora sindikata prosvetnih radnika se povlače, odjednom postaju „dobri“, i potpisuju nešto bez konsultacije sa bazom. I to što su potpisali, ni oni a ni Ministarstvo prosvete ne poštuju. Predstavnici sindikata ne osećaju obavezu da se obrate članstvu, da se dogovore kako da se ostvare odredbe tek potpisanog, kakvog-takvog kolektivnog ugovora.

Iz tih razloga, predlažem članovima sindikata svih škola u Srbiji da obustave uplatu članarine na račun republičkih odbora sindikata, kao i opštinskih

odbora, i da taj novac ostane na računima školskih sindikata, sve dok gorepomenuti sindikati ne počnu aktivno da deluju u rešavanju problema zaposlenih u školama, i dok se ne aktiviraju i izvrše pritisak na Ministarstvo prosvete da ispoštuje kolektivni ugovor i druge potpisane dogovore u dogovoreno vreme.

Od 2008. godine plata prosvetnih radnika nije povećavana, a u isto vreme ukida se topli obrok, kao i dnevnice i kotizacija za seminare, a broj seminara se utrostručuje, ponekad i svakog vikenda. Troškovi puta se ne isplaćuju redovno, kao ni jubilarne nagrade, koje se isplaćuju po veoma čudnim kriterijumima. Sve ovo su problemi koji, normalno, ne mogu da se reše ako su predstavnici sindikata neaktivni, uspavani i u dosluhu sa Ministarstvom prosvete i uvek budu „dobri“. Zato apelujem na članstvo i predstavnike sindikata škola da se ovakvim sindikatima ne uplaćuje članarina.

**Smederevo*

INDIVIDUALIZACIJA NASTAVE

Piše: *Miroslav Marinković**

Bez individualizacije nastave, nema individualizacije u ocenjivanju. To je istina savremene nastave. Ako se poštuje priroda svakog deteta, njihove različitosti sa kojima polaze u prvi razred, to neminovno zahteva i individualizaciju. Koliko je učenika u odeljenju, toliko je i nivoa nastave.

Uz primenu savremenih nastavnih sredstava i udžbenika, to se lako postiže. Klasičnom nastavom, koja suvereno vlada u školama, gde se još uvek koristi Bukvar kao jedina knjiga za opismenjavanje, ne može se reformisati obrazovanje.

Nema individualizacije nastave gde se radi po direktivama i propisanim programima od Subotice do Surdulice, a zanemaruju potrebe svakog deteta ponaosob.

Škola u ima programa, u ime učitelja koji slepo poštuju te propisane programe nije moderna, jer se radi po šablону. Otuda ne čudi da učenici zamrže školu i učitelja, čitanje knjiga, jer oni postaju „objekti“ a ne „subjekti“ nastave. Nastava koja nudi drill, a ne kreativnost, stvaralaštvo i originalnost, kako učenika tako i nastavnika, nikada neće pružiti i uspešno, pravedno ocenjivanje.

Nastava mora da postoji u ime konkretnog

a ne apstraktnog deteta, u ime različitosti, a ne prosečnih odeljenja i nekog zamišljenog prosečnog deteta. Opisno ocenjivanje je razumelo svako dete prvog razrede i njegovi roditelji. I nije bilo emocionalnih povreda. Svako se takvim opisnim ocenjivanjem osećao uvažanim i motivisanim za dalji rad i napredovanje.

Vreme će pokazati koliko tzv. reforma i nije reforma, jer ne donosi olakšice deci i roditeljima.

Reforma nastave je uspešna samo ukoliko je individualizovana, i to je najisplativija investicija u napretku društva.

**pedagog*

ПКУ ЗАПОСЛЕНИМА У СТУДЕНТСКОМ СТАНДАРДУ

(Наставак са стр. 1)

Министар просвете, науке и технолошког развоја Срђан Вербић и представници синдиката образовања потписали су 16. новембра у Министарству Посебан колективни уговор за запослене у установама студентског стандарда чије је оснивач Република Србија.

Посебним колективним уговором побољшавају се услови рада и уређују права и обавезе и одговорност из радног односа запослених у установама студентског стандарда, наводи се у саопштењу министарства просвете. Вербић је том приликом рекао ће у сарадњи са синдикатима, Министарство наставити да унапређује положај запослених. Посебним колективним уговором побољшавају се услови рада и уређују права и обавезе и одговорност из радног односа запослених у установама студентског стандарда. Министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић рекао је да ће у сарадњи са синдикатима наставити да унапређује положај запослених.

Председник Синдиката образовања Србије Бранислав Павловић навео је да су синдикати задовољни потписивањем Уговора у коме су прецизирана нека питања, а Срђан Словић из Одбора синдиката делатности студентског стандарда ГСПРС „Независност“ изразио је задовољство што је потписан ПКУ за запослене у студентским домовима.

Потписивању Посебног колективног уговора за запослене у установама студентског стандарда присуствовао је и помоћник министра за ученички и студентски стандард и инвестиције Љубиша Антонијевић. Испред синдиката, уговор су потписали Бранислав Павловић, председник Синдиката образовања Србије (СОС), Мијодраг Тошић из Одбора СОС делатности студентског стандарда Србије и Томислав Живановић, председник ГСПРС „Независност“ и Срђан Словић из Одбора синдиката делатности студентског стандарда Србије ГСПРС „Независност“.

БЕСПЛАТНО УНИВЕРЗИТЕТСКО ШКОЛОВАЊЕ ЗА ДЕЦУ ПАЛИХ БОРАЦА

Покрет за европски развој образовања (ПЕРО) у партнерству са Средњом школом Артимида и уз подршку Министарства омладине и спорта, реализује пројекат „Како до посла“, у циљу смањења незапослености. Од великог броја кандидата који су се пријавили на конкурс, одабрано је 100 младих наставника и психолога који ће бити запослени или похајати тромесечну стручну праксу у поменутој средњој школи. „Поред прилике за радно ангажовање, учење и стицање радног искуства у Средњој школи Артимида, ПЕРО је младим наставницима обезбедило и обуку која ће им помоћи да се боље снају у школском окружењу, да успешније комуницирају са ученицима, као и да користе нова знања, технике и технологије у образовању“, изјавио је председник покрета ПЕРО Ђорђе Миловановић.

Војин Шалић секретар средње школе Артимида, истакао је да установа од оснивања константно тежи ка унапређењу квалитета образовања, кроз образовне профиле које су сами креирали и у сарадњи са Министарством просвете успели да уведу у образовни систем Србије, али и формирањем гимназије општег типа. Учествовање у овом пројекту представља логичан след континуиране тежње за иновативним, а у исто време квалитетним процесом запошљавања младих у Србији.

ЈЕДНОКРАТНА ПОМОЋ И ПРЕДШКОЛЦИМА

Премијер Србије Александар Вучић изјавио је 16. новембра да ће и запослени у предшколским установама добити једнократну помоћ од по 7.000 динара. „Данас смо донели одлуку да ћемо исплатити свим васпитачима и васпитачицама у јаслицама и вртићима, а њих је око 24.900 још седам хиљада динара. Тешку сам борбу са Орбовићем имао око тога, али сам прихватио њихове аргументе и то ћемо исплатити“, рекао је Вучић. „Једнократну помоћ коју је Влада исплатила просветним радницима“, додао је, „сада исплаћује и васпитачима у вртићима“.

ОБЕЛЕЖЕНО 325 ГОДИНА ШКОЛСТВА У БЕШКИ

Основна школа „Браћа Груловић“ у Бешки и Завичајно друштво „Стара Бешка“ 30. октобра су организовали свечану академију у склопу обележавања 325 година школства у том месту. Програм обележавања започео је 27. октобра изложбом фотографија а настављен у четвртак 29. октобра промоцијом монографије „Школство у Бешки 1690-1941“ аутора Душка Лупуровића. Свечана академија, као централна манифестација обележавања јубилеја, је одржана у локалном Дому културе у Бешки.

Основна школа „Браћа Груловић“ наставља традиције школства у Бешки чији први помени датирају још са краја 17-ог века. О првој школи у Бешки постоје записи још из 1690. године, када су се у њој углавном обучавали будући свештеници. Реформама школства из друге половине 18. века школа постаје граничарско-тривијална са службеним немачким језиком, мада све то време и даље постоји народно-вероисповедна школа. Средином 19. века бригу о школи преузима држава а насељавањем Немачка 1860. године у Бешки постоје и српска и немачка школа, која се 1883. године спајају у општу народну школу. Тако организована, школа је радила све до 1941. године да би током рата Немци преузели организацију школе, која под њиховом управом ради до 1944. године.

Након Другог светског рата школа одмах наставља са радом, под називом Основна школа Бешка у периоду од 1945-1950. године. У исто време у Бешки је постојала и Непотпуна гимназија, а променом школског система 1950. Основна школа и Непотпуна гимназија престају у Осмолекту. Због недостатка простора и повећања броја ученика, 1958. су саграђени прво павиљони, 1965. завршена је и садашња школска зграда, а од када та установа носи име Основна школа „Браћа Груловић“.

ВУЧИЋ: КО НЕЋЕ ПОМОЋ НЕКА ЈЕ ВРАТИ!

„Повећање плата од 1. јануара следеће године највише ће осетити запослени у основним, средњим школама и установама ученичког стандарда. Плате ће им „порасти“ за четири одсто. Запослени у вишем и високом школству могу да рачунају на повишицу „тешку“ два одсто, док ће онима који раде у социјалној заштити и здравству, без Републичког фонда за здравствено осигурање, плате порасти за три одсто. Припадници полиције, за које Међународни монетарни фонд сматра да су преплаћени, и војске, за које верују да су добро плаћени, имаће зараду већу за два одсто. Истовремено, пензије ће бити кориговане за 1,25 одсто“, најавио је премијер Србије Александар Вучић, а усвојили, након бурне дискусије, посланици Народне Скупштине.

„Помоћ од 7.000 динара за 140.000 људи у просвети за нас није мало“ – одговорио је премијер Александар Вучић на замерке које су се чуле протеклих дана. „Мислили смо да тиме чинимо људима. Ко не жели помоћ, увек може да врати новац у буџет. Одмах смо добили одговоре синдиката у здравству и социјалној заштити који су рекли да њима то не би било мало. Извињавам се, овог пута не можемо то да им испунимо“.

ХРЊАЗ: (НЕ)ЈЕДНАК ТРЕТМАН СВИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ОБРАЗОВАЊУ

Председник НСПРВ и генерални секретар СРПС-а Ранко Хрњаз упутио је 13. новембра премијеру Александру Вучићу и ресорним министрима Срђану Вербићу, Душану Вујовићу и Кори Удовички Захтев за једнак третман свих запослених у образовању у ком каже је „на основу јучерашње скупштинске расправе о изменама и допунама Закона о буџету за 2015. годину, случајно или намерно, из захтева за једнократну помоћ запосленима у образовању изостављени су запослени у предшколском васпитању и образовању“.

„Подсећамо представнике законодавне и извршне власти да је предшколско васпитање и образовање саставни део Министарства просвете и да су плате у овом виду образовања устројене на исти начин као и у осталим видовима образовања. Плате запослених у предшколском васпитању и образовању замрзнуте су од 2008. године и оне су као такве од 1. новембра 2014. године такође биле умањене за 10%“ каже Хрњаз.

„Јучерашња расправа и предлог Владе Републике Србије јесте да се запосленима у основном, средњем и високом образовању, као и запосленима у домовима ученика и установама ученичког стандарда исплати помоћ од 7.000 динара. Поставамо питање, да ли је предшколско васпитање и образовање „изопштено или избачено“ из ресора образовања у Србији? Не постоји ни један документ из којег би се тако нешто закључило, те је следеће питање да ли представници законодавне и извршне власти чине дискриминацију оваквим предлогом Закона о буџету?“ каже он.

KRIZA DRMA REGION: PROSEČNA ZARADA U SEPTEMBRU PALA 1,6 Odsto

• Medveđa nerazvijena, a prosečna neto plata 64.157 dinara • Prosečna neto zarada u septembru 43.925 dinara, u Vojvodini 41.848 dinara • U svim državama regiona, osim Makedonije, došlo do pada prosečne plate

Prosečna zarada isplaćena u septembru 2015. godine iznosi 60.503 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u avgustu 2015. godine, nominalno je manja za 1,7% i realno je manja za 1,7%. Prosečna bruto zarada u Vojvodini u septembru iznosila je 57.786 dinara.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u septembru 2015. godine iznosi 43.925 dinara što je 366 evra. U poređenju sa prosečnom zaradom bez poreza i doprinosa isplaćenom u avgustu 2015. godine, nominalno je manja za 1,6% i realno je manja za 1,6%. Prosečna neto zarada u Vojvodini u septembru 41.848 dinara

Statističari beleže i jedan raritet - prosečno isplaćena neto zarada u nerazvijenoj opštini Medveđa u septembru bila je čak 64.157 dinara, 12.000 više nego u avgustu i tri puta više nego u maju. Do naglog skoka prosečnih zarada, za petinu većih od proseka Srbije, došlo je zbog isplate dve zaostale plate u rudniku „Leće“. „Izuzetno je mali broj ljudi zaposlen u Medveđi, pa kada 378 rudara, čije se zarade kreću oko 40.000 dinara, prime dve ili tri zarade u jednom mesecu, onda dolazi do ovako drastičnog skoka proseka neto zarada“ - objašnjavaju u Zavodu za statistiku.

Prosek isplaćenih neto zarada u šest opština Jablaničkog okruga u septembru je 43.925 dinara, 1,6 posto manje nego u avgustu. Po visini zarada ovaj okrug nalazi se samo ispred Topličkog i Pčinjskog okruga. Na prosečni iznos najviše utiču plate zaposlenih u Leskovcu gde je u septembru prosek bio 34.207 dinara, 2,2 odsto manje nego u avgustu.

Zarade u prosveti i republički prosek						
Period	Prosečne zarade			Prosečne zarade bez poreza i doprinosa		
	Ukupno RS	Obrazovanje	Indeks (3:2)	Ukupno RS	Obrazovanje	Indeks (6:5)
1	2	3	4	5	6	7
I 2015	54.208	54.457	100.46	39.285	39.159	99.68
II 2015	58.992	54.774	92.85	42.749	39.428	92.23
III 2015	59.141	54.837	92.72	43.121	39.533	91.68
IV 2015	62.532	54.199	88.27	45.605	39.025	85.57
V 2015	60.487	55.064	91.03	43.964	39.643	90.17
VI 2015	61.302	56.155	91.60	44.583	40.496	90.83
VII 2015	62.687	56.314	89.83	45.601	40.638	89.12
VIII 2015	61.538	55.673	90.47	44.630	40.042	89.72
XIX 2015	60.503	55.301	91.40	43.925	39.799	90.61

Budžet za 2016: Otpuštanje 29.000 ljudi, povišice "na kašičicu"

Predlog budžeta Srbije za narednu godinu trebalo bi da stigne u parlament do kraja decembra. Zavisno od izdvojenog novca, po njemu ćemo videti koliko će Vlada ozbiljno pristupiti poslovima restrukturiranja i racionalizacije.

Ukoliko se bude držala uputstva ministra finansija, bez posla u javnom sektoru naredne godine će ostati čak 29.000 ljudi. U Vladi se izvode poslednje računice kako bi predlog budžeta za 2016. godinu stigao u Skupštinu do kraja meseca.

Nezvanična saznanja ukazuju da je plan da Srbija u 2016. zaradi 1.647 milijardi dinara, potroši 1.811 milijardi, što znači da će manjak države biti 164 milijarde dinara. Kako će taj novac biti raspoređen zavisi od prioriteta Vlade.

“Ukoliko vi imate veliku potrošnju, onda je naravno pritisak na potrošnju da bi se obezbedio novac za investicije, a da se dodatno ne zadužujete. S druge strane vidimo da se polako pojavljuju protesti i najave nekih novih štrajkova i određena popuštanja kada je u pitanju javni sektor. Ne razume se potreba da se dodatno smanje troškovi javnog sektora“, kaže Ana Trbović, prodekan FEFA.

Uprkos pozivima na oprez ekonomskih stručnjaka, Vlada je odobrila povećanje primanja iz budžeta i to penzija za 2%, isti procenat povećanja određen je vojsci, policiji i profesorima Univerziteta, zdravstvo ima povišicu od 3 odsto dok su profesorima u osnovnim i srednjim školama zarade uvećane 4%.

Period septembar 2015/ septembar 2014.

Prosečna zarada isplaćena u septembru 2015. godine nominalno je manja za 0,5% i realno je manja za 1,9% od prosečne zarade isplaćene u septembru 2014. godine.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u septembru 2015. godine nominalno je manja za 0,1% i realno je manja za 1,5% u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u septembru 2014. godine.

Period jan.–sept. 2015/ jan.–sept. 2014.

Prosečna zarada isplaćena u periodu januar–septembar 2015. godine, u poređenju sa prosečnom zaradom isplaćenom u periodu januar–septembar 2014. godine, nominalno je manja za 0,7%, a realno je manja za 2,1%. Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u periodu januar–septembar 2015. godine, nominalno je manja za 0,4 i realno je manja za 1,8% u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar–septembar 2014. godine.

Minimalna plata u Finskoj - za sve stanovnike

Finska vlada pokreće pilot projekat u sklopu kojeg će stanovnicima država uplaćivati minimalni dohodak bez obzira da li su zaposleni ili ne. U eksperimentalnoj fazi ta pomoć će iznositi iznositi 550, a kasnije oko 800 evra mesečno. Oli Kangas, koji rukovodi pilot projektom, rekao je da će temeljni dohodak biti relativno visok jer zamenjuje druge socijalne naknade. Predlog pilot programa biće završen do novembra 2016. godine nakon čega će krenuti njegovo testiranje u celoj zemlji, navodi Finland Times.

Ovaj projekat posebno je zanimljiv nezaposlenima. U Finskoj ih je trenutno oko 280.000 što predstavlja 10 posto od ukupne radne snage. U Finskoj prihvatanje posla može značiti novi trošak za građane jer plaćeni privremeni posao smanjuje socijalne povlastice. To znači da, ukoliko prihvatite posao nižeg plaćenog ranga, gubite novac. Pobornici minimalnog dohotka veruju da upravo ta mera može rasteretiti kompleksni i skupi model povlastica koji je sada na snazi.

Inflacija 1,4 odsto

Godišnja stopa inflacije u Republici Srbiji je 1,4% (promena cena u oktobru 2015. godine u odnosu na oktobar 2014. godine, u procentima), a mesečna stopa inflacije je -0,2% (promena cena u oktobru 2015. godine u odnosu na septembar 2015. godine, u procentima).

U Sloveniji prosečna plata pala ispod 1.000 evra, u drugim državama regiona još je gore

U svim zemljama našeg okruženja zarade su pale u proseku do 10 evra. Prosečna plata u Sloveniji, prema podacima iz avgusta, pala je za 12,25 evra i nalazi se ispod "magične granice" od hiljadu evra, a iznosi 995,85 evra. Istovremeno, prosečna plata u toj državi u martu je bila 1.008,10 evra.

Prema podacima iz septembra prosečna plaća u Srbiji za 10,95 evra je manja od one koja je isplaćena u aprilu i iznosi 365,20 evra. Inače, prosečna plata u aprilu u Srbiji iznosila je 376,15 evra.

Do pada došlo je i u Hrvatskoj i to za 5,68 evra. Naime, prosečna zarada u Hrvatskoj je u avgustu iznosila 749,15 u odnosu na 754,83 evra u martu ove

godine.

I u Bosni i Hercegovini zabeležen je pad prosečne zarade i to za 3,10 evra. U martu prosečna plata u Bosni i Hercegovini iznosila je 425,40 u odnosu na 422,30 evra kolika je bila u avgustu.

Za jedan evro manja je prosečna plata i u Crnoj Gori. Ona prema podacima za septembar iznosi 477 u odnosu na 478 evra kolika je bila u aprilu.

Iako je zabeležila rast prosečne plate od 11,38 evra Makedonija je ubedljivo i dalje na poslednjem mestu po visini prosečne plate. Prosek u Makedoniji u julu je iznosio 362,37 evra u odnosu na mart kada je prosečna plata bila 350,99 evra.

ДОДАТАК НА ПЛАТУ, НАКНАДА ПЛАТЕ, НАКНАДА ТРОШКОВА, СОЛИДАРНА ПОМОЋ, ЈУБИЛАРНА НАГРАДА (III)*

ДОДАТАК НА ПЛАТУ

- Чланом 22. став 2. Посебног колективног уговора прописано је да у случајевима повећања педагошке норме, у складу са Законом, плата се увећава по часу, а вредност сваког преконоормног часа износи 5% од укупне плате запосленог. (Седница од 22.12.2011)
- Примена члана 22. став 2. Посебног колективног уговора односи се само у случајевима из члана 136. став 5. Закона (седница од 10.2.2012; 11.5.2012)
- Уколико је поступано у складу са чл. 136. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања ови часови се сматрају преконоормним часовима, што подразумева обрачун и увећање плате у складу са чл. 22. став 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, плата се увећава по часу, а вредност часа се израчунава тако што се укупна плата за посленог подели са месечним бројем часова редовне наставе. (Седница од 22.6.2012)
- У случајевима повећања педагошке норме, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, плата се увећава по часу, а вредност часа се израчунава тако што се укупна плата за посленог подели са месечним бројем часова редовне наставе. Рад преко пуне норме утврђује се на почетку школске године, само ако је поступано у складу са чланом 136. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања (Седница од 11.7.2013)

НАКНАДА ПЛАТЕ

- Имајући у виду одредбе прописа из области рада и радних односа и наведену одредбу члана 23. став 2. Посебног колективног уговора, запослени има право на накнаду плате за стручно усавршавање у данима када је био дужан да ради. Запослени нема право на накнаду плате по овом основу у нерадне дане односно у суботу и недељу. (Седница од 24.5.2012)

НАКНАДА ТРОШКОВА

- Послодавац је дужан да сваком запосленом исплати све трошкове за долазак и одлазак са рада, а критеријуми и мерила за остваривање наведеног права уређују се општим актом или уговором о раду. (Седница од 14.3.2012.)
- Уколико је перонска карта услов коришћења превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза. (Седница од 20.2.2012.)
- Послодавац је дужан да сваком запосленом исплати све трошкове превоза за долазак и одлазак са рада, па и трошкова градског превоза. Критеријуми и мерила за остваривање наведеног права уређују се општим актом или уговором о раду. (Седница од 6.12.2013)
- Послодавац је дужан да сваком запосленом исплати све трошкове (градски, приградски, међуградски) за долазак и одлазак са рада, а критеријуми и мерила за остваривање наведеног права уређују се општим актом или уговором о раду. Уколико је перонска карта услов коришћења превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза. (Седница од 6.12.2013)
- Посебан колективни уговор не познаје термин дневница, већ накнаду трошкова из члана 25. став 2. Посебног колективног уговора. (Седница од 12.2.2013)

СОЛИДАРНА ПОМОЋ

- У складу са важећим прописима, право на накнаду трошкова сахра-не у смислу члана 28. Посебног колективног уговора, може се остварити према приложеним рачунима само код једног послодавца. (Седница од 23.12.2011)
- Запослена која се налази на одржавању трудноће односно на боловању дужем од 3 месеца узастопно има право на исплату солидарне помоћи у висини једне просечне плате. (Седница од 11.3.2013.)
- Послодавац је дужан да запосленом, по основу солидарности, исплати помоћ у случају боловања дужем од три месеца у континуите-

ту. (Седница од 20.2.2012).

- Послодавац у обавези да запосленом исплати солидарну помоћ за медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања («Сл. гласник РС», бр. 52/2012, 62/2012-испр., 73/2012-испр., 1/2013 и 7/2013-испр.). У наведеном Правилнику чл. 65 дефинисано је да се за стоматолошке услуге – зубне протезе не исплаћује надокнада лицима млађим од 65 година. (Седница од 26.12.2013.)
- Запослена има право на солидарну помоћ, јер је на боловању дужем од три месеца (без обзира на то што актима Школе ово право није детаљније уређено), а с обзиром на то да је право на солидарну помоћ прописано и Посебним колективним уговором и Законом о раду (члан 120.).(Седница од 6.12.2013)

ЈУБИЛАРНА НАГРАДА

- Јубиларна награда исплаћује се запосленом за све године рада у радном односу у складу са чланом 30. став 2. Посебног колективног уговора. (Седница од 20.2.2012.)
- Послодавац је дужан да сваком запосленом исплати јубиларну награду у години када наврши 10, 20 или 30 година рада оствареног у радном односу. (Седница од 14.3.2012.) При том се мора водити рачуна о роковима застарелости потраживања из радног односа, у складу са одредбом Закона о раду. (Седница од 24.5.2012; 6.12.2013)
- Уколико је са запосленом закључен уговор о раду и исти испуњава услов за јубиларну награду, има право да исплату јубиларне награде без обзира што да ли је у радном односу на одређено или неодређено време. (Седница од 26.12.2013.)
- Нема правног основа да се запосленима који су право на јубиларну награду стекли у периоду од 1999-2009. године исплати јубиларна награда, јер се јубиларна награда исплаћује у години у којој се навршава 10, 20 или 30 година рада у радном односу.” (Седница 26.12.2013)
- Именовани има право на јубиларну награду, ако испуњава услов из члана 30. Посебног колективног уговора и да у циљу остваривања овог права треба да се обрати установи у којој остварује своја права (Седница од 4.7.2013)
- Лице које није више у радном односу, а које није остварило стечено право на јубиларну награду, из разлога недостајућих средстава у буџету јединице локалне самоуправе, има право на исплату јубиларне награде када се за то обезбеде средства, под условом да конкретно потраживање није застарело, у складу са Законом о раду. (Седница од 12.2.2013)
- Уколико је са запосленом закључен уговор о раду и исти испуњава услов за јубиларну награду, има право да исплату јубиларне награде без обзира што послодавац није извршио исплату доприноса. (Седница од 11.3.2013)
- Средства за исплату јубиларних награда запосленима у образовању обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе, у складу са чланом 159. став 2. тачка 3. Закона о основама система образовања и васпитања. (Седница од 11.3.2013)
- Исплата јубиларне награде је у надлежности јединице локалне самоуправе. (Седница од 24.5.2012)
- Посебан колективни уговор користи термин године рада оствареног у радном односу, а под тим се подразумева радни однос по основу уговора о раду или решења о заснивању радног односа, без обзира где, односно код ког послодавца је такав рад остварен. Уколико је свештеник, својим радом у радном односу (рачунајући укупан рад у школи и рад у цркви) остварио неки од услова за исплату јубиларне награде, има право на исплату исте. (Седница од 26.9.2013)
- Радно-правни статус запослених који су радили у школама на територији Косова и Метохије до 1999. године и од тада су радно неангажовани, њихова права и обавезе специфичне су у односу на статус осталих запослених на територији Републике Србије и нису уређени важећим законима и подзаконским актима из ове области. (Седница од 24.5.2012; 26.12.2013.)

*Комисија за тумачење ПКУ

SUNĐER BOB SPASIO ŽIVOT DEVOJČICE

Trinaestogodišnji Njujorčanin Brendon Vilijams koji pati od autizma postao je heroj svoje škole kada je spasio drugaricu od gušenja zahvatom kojeg je naučio od Sunder Boba, svog omiljenog animiranog junaka. Kako javljaju američki mediji, drama se dogodila 28. oktobra za vreme ručka u školskoj kantini. U jednom trenutku Brendon je primetio da se njegova drugarica Džesika guši jer joj je poveći komad jabuke zapeo u ustima i prekinuo disanje. Dečak je reagovao bez oklevanja, s leđa je rukama obuhvatio devojkicu, te stručno izveo Hajmlihov zahvat čvrsto pritisnuvši pesnicama na sam vrh stomaka. Džesika je gotovo odmah ispljunula parče jabuke i prodisala. Zamoljen da objasni svoj podvig, hrabri Njujorčanin je rekao da je "naučio kako se to radi od Sunder Boba".

PAMETNI SATOVI UMESTO „PUŠKICA“

Studenti u Velikoj Britaniji već imaju obavezu da na ispitu svoje mobilne telefone odlažu u plastične kese ispod stola, a sada će to morati da učine i sa satovima. Naime, nekoliko britanskih univerziteta zabranilo je studentima da polažu ispite sa satom na ruci, uz obrazloženje da ih pojedinci koriste kako bi varali. Probleme u ovim institucijama za sticanje visokog obrazovanja napravili su tzv. pametni satovi, čijim korišćenjem studenti prave „probleme na ispitima“.

Prema pisanju britanskih medija, pametni satovi su sve prisutniji na tržištu, pa su uprave fakulteta odlučile da reaguju na vreme kako bi studentima onemogućili eventualni pristup „puškicama“ i prijem poruka preko tih „minikomputera“. Budući da bi profesori mogli da imaju poteškoća u razlikovanju klasičnog od pametnog sata, britanski univerziteti su se odlučili za radikalnu meru – zabraniti sve satove.

Kako bi studenti ipak znali koliko im je preostalo do kraja ispita, univerziteti su se obavezali da će povećati broj zidnih satova, kao i da će svaki student koji to zatraži moći da za svoj sto, odnosno klupu dobije mali stoni sat.

14 ODRSTO ZAPOSLJENIH ZALJUBLJENO U ŠEFA

U svog šefa zaljubljeno je oko 14 odsto zaposlenih, u ljubavnoj vezi s njim bilo ih je 11 odsto, dok njih 75 odsto tvrdi da nikada nije bilo zaljubljeno u nadređenog, pokazalo je nedavno istraživanje.

U anketi koja je sprovedena na oko 700 ispitanika 14 odsto ih je priznalo da je bilo zaljubljeno u nadređene, ali tvrde da je sve ostalo samo na maštanju, dok je u vezi sa šefom bilo 11 odsto ispitanika, preneli su svetski mediji.

Ipak, većina je protiv takvih veza – jedni su komentarisali da im je sama pomisao na takvu ideju odbojna, dok drugi tvrde da znaju da takvih slučajeva ima mnogo.

„Posao i zabava se ne mešaju. Biti prijatelj s nadređenim je dobro, ali ništa više od toga“, komentar je jednog ispitanika, dok drugi tvrdi da je to nešto najgluplje što neko može da uradi na radnom mestu.

UN: VEĆINA ZEMALJA I DALJE NE POŠTUJE RODNU RAVNOPRAVNOST U ŠKOLAMA

U više od polovine zemalja u svetu ne postoji rodna ravnopravnost u obrazovanju i u njima su devojkice i dalje u manjini u osnovnim i srednjim školama, saopštila je u petak u Parizu agencija UN za obrazovanje, nauku i kulturu (Unesko). Unesko je danas objavio izveštaj o evoluciji obrazovanja devojkica od 2000. godine kada su 164 države usvojile princip ravnopravnog obrazovanja dečaka i devojkica. I pored toga, 62 miliona devojkica nema pristup elementarnom obrazovanju i uskraćeno je im je pravo na školovanje, navodi se u izveštaju. Broj zemalja koje

LJUDI SREĆNIJI BEZ FEJSBUKA

Danski Institut za istraživanje sreće sproveo je anketu prema kojoj su ljudi srećniji ukoliko ne koriste Fejsbuk, rekao je direktor tog instituta Meik Viking. „Izabrali smo Fejsbuk jer je društvena mreža koja se najviše koristi“, rekao je Viking i dodao da su ispitanici bili podeljeni u dve grupe, na one koji koriste Fejsbuk i one koji ga neće koristiti nedelju dana. Skoro 90 odsto ispitanika, koji su „apstinirali“ od Fejsbuka, reklo je da se osećaju srećno, dok ih je u drugoj grupi bilo 81 odsto srećnih. Međutim, oni su naveli da imaju i teškoće u koncentraciji i lošiji društveni život. Oni koji nisu bili na Fejsbuku rekli su da više uživaju u stvarnom životu i da su bolje mogli da se usredsrede na posao i druge svakodnevne aktivnosti. „Umesto da se usredsređujemo na ono što nama zaista treba, često imamo sklonost da se koncentrišemo na ono što drugi imaju“, navodi se u studiji. Prema drugim istraživanjima, veruje se da su Danci jedni od najsrećnijih ljudi na svetu.

SLUŽBENICI KAŽNJENI ZATVOROM ZBOG KAŠNJENJA

Šef lokalne uprave naredio je da se šestoro njegovih kolega pošalje iza rešetaka jer su na dogovoreni sastanak kasnili tri sata. Stroga mera izrečena im je u sklopu kampanje koju je tanzanijska vlada predsednika Džona Magufulija pokrenula kako bi uvela red u administraciji i suzbila korupciju. „Zvaničnici su proveli šest sati u pritvoru po nalogu komesara distrikta“, piše list „Uhuru“.

„Sledećeg dana su se pojavili dva sata ranije“, stoji u članku u kome se pozdravlja način disciplinovanja vladinih činovnika. Slučaj je zabeležen u jednom od predgrađa tanzanijskog najvećeg grada Dar es Salama.

DEVOJČICE POSLALE LETELICU U STRATOSFERU

Male naučnice iz Vašingtona odlučile su da pošalju svog R2D2 robota i fotografiju svog mačka Lokija na 78.000 metara u visinu. Za to su koristile alate sa sajta koji pomaže ljudima da ostvare svoj san i pošalju stvari u svemir. I upalilo im je Video koji je nazvan „Loki Lego Launcher“ prikazuje ovaj neverovatan podvig koji su devojkice Komberli i Rebeka izvele pomoću jednostavnih uređaja i kompjutera koji je postavljen na letelicu. Konačni rezultat njihovog eksperimenta bila je svemirska sonda koja je otputovala do stratosfere, 50 kilometara od površine naše planete.

MLADE naučnice su kupile nekoliko predmeta, uključujući i meterološki balon, padobran i leteći kompjuter. Prva verzija svemirske letelice nije ispala kako treba, bila je preteška, ali nakon redizajniranja njihov plan je sproveden u delo. Letelicom su upravljale preko kompjutera, a kako je vreme bilo pogodno za let njihove svemirske sonde, izabrale su poljanu da je puste sa nje kako ne bi pala ni na koga. Na kraju su fotografija njihovog mačka i R2D2 stigli do stratosfere, a ceo događaj snimila je „GoPro“ kamera, u čijem je fokusu sve vreme bio njihov mačak. Neposredno pred ulazak u stratosferu, temperaturne promene su dozvolile da balon nadmaši svoju brzinu od 35 milimetara na čas, pa je dostigao brzinu od neverovatnih 110 kilometara na čas.

imaju ravnopravno rodno obrazovanje, popeo se sa 36 2000. godine na 62 države 2015. Unesko je naveo da prepreku u obrazovanju predstavlja venčanje dece i maloletnih devojkica i dodaje da je 2012. godine svaka peta žena u svetu stupila u brak između 15 i 19 godina.

U izveštaju se navodi „nedostatak napretka u opismenjavanju odraslih žena“. Procenjuje se da je 481 milion žena iznad 15 godina nedovoljno pismeno, od kojih je čak 64 odsto potpuno nepismeno. Taj procenat je praktično nepromenjen u odnosu na 2000. godinu, dodaje se u izveštaju Uneska.

